

Interviu Smart City Magazine

1. Care sunt principalele obiective și planuri de investiții pe care le aveți în vedere pe termen scurt, mediu și lung ?

Obiectivele administrației pietrene pe termen mediu și lung, așa cum rezulta din Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) sunt : 1/ Dezvoltarea și regenerarea urbană a Municipiului Piatra Neamț 2/ Integrarea capitalului natural și uman în vederea dezvoltării durabile și a creșterii calității vieții în Piatra Neamț 3/ Dezvoltarea economică a Municipiului și dezvoltarea unui turism durabil, în acord cu mediul înconjurător 4/ Implementarea misiunii SMART CITY

Pentru ca aceste obiective să fie atinse, au fost elaborate planuri de acțiune și un plan de investiții multi-anual, care vizează elemente importante ale serviciilor publice și infrastructurii rutiere și pietonale, modernizarea și construcția unor clădirilor publice (inclusiv din rețeaua școlară), a unui sistem de iluminat inteligent, a unei rețele de comunicații prin fibră optică, dar și investiții în mobilitatea urbană, siguranța și fluidizarea traficului, piste pentru bicicliști și dezvoltarea interfeței cu locuitorii, sub toate formele (față în față, online, prin telefon, prin rețeaua stradală de info-pointuri, etc).

Acestea vor însuma numai până în 2020 între 30 și 100 mil de euro (în funcție de resursele bugetului local și fondurile europene ce vor fi atrase).

La aceste proiecte care au în centru proprii locuitori, se adaugă și ținte (care nu necesită neapărat investiții dar presupun finanțări pentru organizarea de evenimente, derularea unor parteneriate, campanii media, etc) și anume : susținerea și dezvoltarea mediului antreprenorial și de afaceri, atragerea de investiții românești și străine, un calendar bogat de evenimente (de tineret, artă, cultură, cunoaștere, sport de masă și de performanță, acțiuni sociale, de divertisment, festivaluri, celebrări, participări la târguri și expoziții, etc), care să facă Municipiul Piatra Neamț (stațiune turistică din 2010) mai vizibil și mai atractiv.

În concordanță cu aceste direcții de acțiune, în planul meu de management mi-am propus propriile obiective pe termen scurt și mediu (până în 2020) : 1/ Atragerea de investiții românești și străine și dezvoltarea afacerilor locale 2/ Adaptarea Municipiului la schimbări și transferul către generațiile viitoare 3/ O interfață modernă și prietenoasă cu publicul 4/ O interfață pro-activă cu mediul de afaceri și societatea civilă și dezvoltarea climatului antreprenorial și de citizenship 5/ Dezvoltarea industriei locale a turismului și reinventarea Pietrei și Ținutului Neamțului ca destinație turistică 6/ Dezvoltarea teritorială integrată și participarea activă a Municipiului la structurile asociative de dezvoltare intercomunitară 7/ Elaborarea de politici publice locale (de urbanism, de mediu, etc) care să înglobeze propria viziune a administrației asupra dezvoltării comunității

2. Vă preocupă trecerea oraşului către unul inteligent ? Care ar fi primii paşi de făcut în acest sens ? / Care au fost etapele parcurse ?

Problematica “Smart” trebuie să preocupe orice decident din sectorul public şi orice comunitate locală, pentru că tehnologia internetului, conectivitatea şi terminalele portabile inteligente (telefoanele, tabletele, notebook-urile, etc) au generat şi vor produce din ce în ce mai multe schimbări în viaţa de zi cu zi a oamenilor, indiferent că ne convine sau nu şi independent de ce va face administraţia centrală sau locală.

Este puţin probabil ca măcar să putem anticipa toate aceste schimbări şi efectele lor pe termen lung, depinde însă numai de noi dacă ne adaptăm acestor schimbări şi le folosim în mod pro-activ (ca să profităm de oportunităţile pe care le aduc), sau rămânem spectatori.

Mai mult, dacă până acum era considerată o simplă opţiune, ignorarea abordării “Smart City” în orice strategie locală constituie deja un handicap.

Din ce în ce mai multe autorităţi publice locale conştientizează faptul că administraţia este datoră să “întoarcă” oamenilor, comunităţii (în schimbul taxelor şi impozitelor plătite, a constrângerilor suportate dar şi a implicării sociale a membrilor colectivităţii), o abordare strategică inteligentă, etică şi orientată spre viitor.

Practic nici un pol urban nu-şi mai permite să nu facă (sau măcar să-şi planifice să facă) ceea ce trebuie : să-şi fructifice resursele şi oportunităţile, să-şi proceseze şi recicleze reziduurile, emisiile şi deşeurile, să manifeste responsabilitatea socială, să utilizeze în mod transparent noile tehnologii, echipamentele digitale şi soluţiile inovative în beneficiul generaţiei actuale şi al celor viitoare.

Nici Piatra Neamţ nu face excepţie şi exact aceste lucruri constituie substanţa propriei Misiuni Smart City, regăsindu-se în viziunea asumată prin Declaraţia “Piatra Neamţ 2020 - Oraş Inteligent”.

Personal, cred că primii paşi pentru o dezvoltare de succes a conceptului la nivel local (în România), ar putea fi :

1. Introducerea subiectului pe agenda publică (accentul se pune pe oameni şi nu pe tehnologie, pe beneficiile pentru comunitate) şi atragerea, lângă administraţia locală, a supporterilor abordării “smart” din mediul instituţional, societatea civilă şi mediul de afaceri într-un parteneriat (chiar şi neformalizat) care să includă input-urile şi viziunile lor referitoare la cum văd propria comunitate din această perspectivă. Un rol esenţial îl au structurile asociative, profesionale şi de business dedicate (cum este şi Asociaţia Română pentru Smart City şi Mobilitate), care aduc furnizori de soluţii smart, know-how şi exemple de bună practică.
2. Definirea şi asumarea propriei viziuni şi obiectivelor specifice, măsurabile, care să permită coordonarea eforturilor şi resurselor, măsurarea progreselor şi ajustarea planurilor. Practic, acest pas înseamnă conturarea imaginii viitorului oraş/comunitate inteligent(ă), din perspectivă proprie (inclusiv prin consultare publică) şi adoptarea de către Consiliul local a unei Hotărâri care să precizeze care este rezultatul aşteptat şi orizontul de timp şi să permită/decidă alocarea de resurse publice (umane, logistice şi financiare) pentru atingerea scopului, a situaţiei dorite.

3. Optimizarea procesului și formalizarea, de către executiv, (decidenți și aparatul Primarului) a planificării, prin introducerea acestei noi direcții de acțiune în strategia locală, elaborarea unui plan de acțiune, exprimarea acestuia sub forma unui proiect de sine stătător, care să integreze celelalte proiecte locale de investiții, lucrări, dotări, achiziții de bunuri, etc în gândirea “smart”, validarea de către Consiliul Local, urmată apoi de bugetare și implementare

Municipiul Piatra Neamț este în plin proces de “smartificare”, după asumarea propriei viziuni (definită și asumată prin Declarația “Piatra Neamț 2020 - Oraș Inteligent”, mai multe detalii în secțiunea Smart City de pe site-ul Primăriei <https://www.primariapn.ro/>) și introducerea acestei noi direcții de acțiune în Strategia proprie, noi fiind acum în etapa integrării unor proiecte referitoare la infrastructură, mobilitate, iluminat inteligent, siguranța publică și fluidizarea traficului, zone WiFi, e-guvernare și turism inteligent (interfața cu locuitorii și turiștii), etc în Misiunea “Smart City”, sincronizarea cu alte proiecte proprii și ale altor entități publice și private, finanțarea unor lucrări din buget local, atragerea de fonduri nerambursabile pentru cele mai importante și demararea implementării acestora.

Unele dintre aceste componente ale viitoarei arhitecturi smart sunt deja funcționale :

- un sistem de monitorizare video (chiar dacă deocamdată nu foarte complex - dispune de 22 de camere), care poate fi considerat o primă componentă a implementării conceptelor “smart security” și “smart traffic”
- o interfață digitală cu contribuabilii, constând într-un sistem de acces on-line la serviciile publice (rețeaua de info-kioșk-uri stradale) și de plată on-line a taxelor și impozitelor locale, o componentă a implementării conceptelor de “smart governance” și “smart public services”
- o zonă de acces public la internet WiFi (Parc - Curtea Domnească), ca primă componentă a implementării conceptelor de “intelligent tourism” și “smart community”
- un ghid digital pe bază de coduri QR scanabile amplasate pe clădiri, monumente, obiective istorice, etc - o altă componentă a implementării conceptului de “intelligent tourism”
- un centru de excelență în educație, ce poate fi considerat o componentă a conceptului de “smart education”, cu o sală de clasă “inteligentă” (ecran, videoproiector / laptop-uri / tablete în rețea / intranet, etc.) în care primii “elevi” sunt cadrele didactice

Pe listă se va adăuga în curând și o zonă smart ce include într-un perimetru concentrat mai multe facilități smart (inclusiv un punct de încărcare pentru mașinile electrice !), un proiect derulat în parteneriat cu Telekom asemănător cu cel pus în practică deja la Constanța

4. **Orașele inteligente se remarcă prin poziționarea cetățeanului în centrul intereselor administrației. Cum credeți că poate fi realizat acest lucru și în ce orizont de așteptare ?**

Așa cum spuneam, un oraș inteligent nu aplică tehnologiile digitale doar din considerente de eficiență, ci în primul rând pentru că aduce beneficii oamenilor care traiesc acolo, turiștilor, celor care vin pentru afaceri și altora. Administrația nu trebuie să se comporte foarte diferit de o afacere privată centrată pe client (customer oriented). Atât timp cât finalitatea proiectelor smart vizează o valoare adăugată pentru o familie tipică văzută în toate ipostazele (la muncă, la școală, acasă, în mașină, în timpul liber, etc), nu vom fi "furați" de mirajele unei digitalizării generalizate (până la urmă oamenii preferă să vorbească cu un interlocutor uman decât să tasteze cifre ca urmare a instrucțiunilor unui robot telefonic).

Întrebarea cheie care trebuie pusă de fiecare dată este : ce beneficii aduce soluția în discuție pentru cetățeanul care o utilizează ? Din această perspectivă, poate că o rețea de piste pentru bicicliști (o componentă a unui smart city) contribuie mai mult la siguranța publică și fluidizarea traficului decât, să spunem, o rețea de camere video. Asta nu înseamnă să renunțăm la anumite proiecte, ci doar să ne întrebăm cum vor contribui la creșterea calității vieții oamenilor.

Durata până la obținerea de fecte vizibile trebuie să fie minimă. Da, ne propunem un orizont de timp măsurat în ani atunci când vorbim de o viziune, de obiective ambițioase, complexe, dar trebuie început cu câteva proiecte simple, cu efecte imediate sau pe termen scurt (până la un an), care conving, care aduc noi suporteri pentru viitoarele proiecte.

De exemplu, soluțiile de e-guvernare care facilitează accesul la serviciile publice (cum ar fi preluarea și transmiterea unor documente prin internet, plata on-line a taxelor și impozitelor) încurajează utilizatorii să folosească și alte aplicații și modalități de interacțiune cu administrația.

Țin să menționez că, pentru orice oraș, misiunea smart-city nu este un proiect cu dead-line, cu un termen limită, o zi în care să poți spune "până ieri nu eram smart city, azi suntem", ci un proces continuu, care este monitorizat permanent, evaluat periodic după mai multe criterii (între care și progresele făcute) și reluat pe un alt plan sau altă direcție de acțiune.

5. Cum vedeți orașul în 2020 ?

Viteza cu care se produc acum schimbările este un element de care trebuie să ținem seama nu numai în viața personală, profesională sau asociativă dar și în managementul public, altfel riscăm ca între așteptările publicului și serviciile gestionate de administrația centrală și locală să apară un defazaj și mai mare decât cel generat de inerția proverbială a sectorului public.

Dacă în ce privește proiectele de infrastructură durata se măsoară în ani, noutățile (dar și așteptările) din zona de interfață între consumatorii de bunuri și servicii, pe de o parte și furnizori, pe de altă parte (deci și între aparatul administrativ și public), s-au mutat în mediul on-line, sunt "viralizate" de rețelele social-media și vin pur și simplu peste noi.

În acest context digitalizat, adaptarea la aceste canale și cerințe devine o problemă esențială (dar și o oportunitate majoră) a aparatului administrativ. Contribuabilul, dar și turistul, nu mai agează și nu mai are timp să dea telefon (despre depunerea unei cereri sau sesizări în formă scrisă nici numai poate fi vorba, decât dacă nu are altă opțiune), ci vrea să transmită informația și o imagine luată cu telefonul mobil în timp real, prin conectare la internet, se așteaptă să vadă o reacție și rezolvarea să fie sistemică, pentru toți ceilalți.

Avantajul adus de tehnologie pentru administrație este că de fapt toate aceste semnale vin în ajutorul nostru, aflăm mai repede și mai obiectiv ce este de făcut, putem folosi aceeași tehnologie și pentru a transmite înapoi informațiile și soluțiile noastre, pentru a interacționa cu publicul fără cozi la ghișeele fizice.

Suntem deja în etapa în care conștientizăm că așteptările unui posesor de smart-phone de a afla totul (de la ora la care ar trebui să ajungă autobuzul în stație sau lucrările programate în zonă și până la disponibilitatea unui loc de parcare), doar conectându-se la rețeaua wireless municipală, sunt normale și îndreptățite, și de aceea construim deja viitoarea infra și suprastructură, compatibilă cu și integrată în cea a Guvernului, desigur (de exemplu platforma națională ghișeul.ro pentru plata on-line a taxelor și impozitelor la bugetul local).

Cu siguranță Piatra Neamț va fi unul dintre nodurile acestei rețele inteligente, există toate premisele pentru asta (know-how, motivație, resurse, etc), cu atât mai mult cu cât, majoritatea soluțiilor smart, deși extrem de diverse, au la bază o schemă de funcționare comună și anume : existența unei interfețe cu mediul fizic și/sau oamenii pentru preluarea informațiilor (senzori, camere video, interfețe touch-screen stradale, locații active în sistem GIS, echipamente de comunicare cu GPS, etc), un canal de transmitere (fibră optică, rețea WiFi, etc), un centru cu facilități de memorie, back-up și procesare (servere, stații de lucru, routere, surse alternative de energie, etc), o aplicație dedicată pentru analiza datelor, optimizări, tablou de bord și acțiuni/răspunsuri (soft-uri pentru parametrizare, monitorizare, decizii automatizate, rapoarte, etc) și un sistem de tele-comandă (la distanță) a unor aplicații și echipamente fizice.

Plecând de la acest set-up, posibilitățile sunt aproape nelimitate, există însă unele aspecte la care trebuie să fim foarte atenți :

- să păstrăm activă opțiunea de interacțiune umană (astfel încât să nu izolăm persoanele fără conectivitate sau cunoștințe specifice)
- să alegem soluțiile care nu sunt doar eficiente, ci și accesibile pentru utilizatori, sustenabile, durabile și prietenoase cu mediul
- să integrăm proiectele și soluțiile într-o strategie smart coerentă, care să ne păstreze opțiunile și să ne asigure premisele pentru extinderi / îmbunătățiri viitoare (upgrade)

Concluzionând, peste 2-3 ani, și în Piatra Neamț vor fi vizibile toate aceste elemente ce țin de un oraș inteligent : un sistem de iluminat public (mai degrabă un smart-grid) care va suporta panouri sau folii solare, conectivitate wireless și camere de supraveghere, stații de așteptare și mijloace de transport public interconectate, interfețe stradale cu administrația sau de informare turistică (așa cum aminteam, avem instalate deja 5 astfel de infopoint-uri în oraș), puncte de încărcare pentru mașinile electrice, o rețea de piste pentru bicicliști cu puncte și terminale de tip hub (stații de închiriat biciclete pe bază de card, parcări inteligente), săli de clasă inteligente, etc.

Mult mai mult decât ce se va schimba fizic în oraș, va conta ceea ce nu se vede decât pe ecranele telefoanelor, agendelor și altor device-uri personale care vor exista în 2020 : ce poți face tu, cu acel dispozitiv, într-un oraș inteligent.

6. Al cui considerați că este atributul implicării comunității în soluționarea problemelor locale și cum poate fi atins acest obiectiv ?

Evident, în primul rând al administrației locale, dar nu numai.

În contextual actual (globalizare, migrarea forței de muncă - fenomen care în regiunea Nord-Est este accentuat), chiar și în condițiile în care un Consiliu Local, un Primar și aparatul lui (incluzându-l aici și pe Administratorul Public) își îndeplinesc într-un mod corect, consecvent și competent toate atribuțiile, asigurarea condițiilor care contribuie decisiv la calitatea vieții oamenilor dintr-o comunitate locală nu mai este rezultanta exclusivă a activității administrației publice.

La serviciile publice și potențialul economic local se adaugă investițiile și infrastructura finanțate centralizat de Guvern (sau lipsa lor), afacerile și proiectele de investiții private atrase din afara zonei (românești și străine), dinamica antreprenorială, specializarea inteligentă, apetitul inovativ, etc

De aceea, în toată lumea, poveștile de succes în guvernarea locală converg către modelul participativ, de parteneriat public-privat-civil are include politicul, administrația, societatea civilă, mediul de afaceri, mediul academic, structurile asociative de business, centrele de cercetare-inovare.

Acești parteneri trebuie să stabilească împreună care sunt problemele majore, nevoile și aspirațiile comunității, și în același timp cine, ce, cum, cand, unde, va face astfel încât să se ajungă acolo.

7. Considerați că este necesară o mai bună comunicare cu cetățenii ?

Întotdeauna este loc pentru o comunicare mai bună, cu atât mai mult cu cât nu toate autoritățile locale din România excelează în aplicarea modelului participativ (☺). Dealtfel transparența, atitudinea etică, sunt obligații legale și nu o favoare pe care administrația (și funcționarul la nivel individual), o face celor care plătesc taxe și impozite.

Și aici tehnologia ne vine în ajutor, nu cred să mai existe vreo municipalitate care să nu aibă o pagină de facebook, există acum aplicații și platforme dedicate pentru comunicarea cu cetățenii cum sunt Oradea City report, My Cluj, Fast Order de la Alba Iulia, mai sunt și altele (și noi am utilizat cațiva ani o aplicație de acest gen, a unui dezvoltator din Iași, numită Piața Publică). O platformă pe care nu pot să n-o dau de exemplu (pozitiv) este domnuleprimar.ro.

De remarcat că din ce în ce mai multe autorități publice au site-uri (sau chiar portaluri) bine structurate, care facilitează navigarea, documentarea preliminară, care includ servicii online, trimit către alte surse de informare, permit exprimarea/înregistrarea unor opțiuni/sesizări, care promovează zona și aduc argumente pentru investitori.

Bogdan PUȘCAȘU

Administrator Public Piatra Neamț

Vicepreședinte AAPRO